

Síntesi – Resum

l'ocupació a Catalunya, 2010

L'ocupació a Catalunya, 2010

Secretaria de Socioeconomia
CCOO de Catalunya

Juny de 2011

Direcció: Cristina Faciabén

Elaboració: Romina García i Miriam Sampere

Col·laboració: Miquel de Toro

Suport tècnic: Núria Álvarez

Difusió: Elena López

Agraïments:

Departament de Sostenibilitat, Secretaria d'Acció Sindical i Política Sectorial de CCOO de Catalunya

Secretaria de Salut Laboral de CCOO de Catalunya

Secretaria de Contractació i Subcontractació de CCOO de Catalunya

Federació de Treballadors Autònoms Dependents (TRADE) de CCOO de Catalunya

Síntesi - Resum

Aquest 2010 podem veure que s'ha produït una **desacceleració en la desocupació**, ja que s'ha reduït el ritme de pèrdua de llocs de treball. No obstant això, s'evidencia, un any més, la delicada situació del nostre mercat de treball.

Activitat

En l'últim trimestre de l'any 2010, la població activa de 16 a 64 anys ha estat de 3.784.192 persones. Si comparem aquesta xifra amb el nombre de persones actives de 2009, podem veure que **el 2010, en nombres absoluts, ha augmentat en 34.090 persones actives**, que significa un creixement interanual del 0,9%.

En els quatre trimestres del 2009, les dones van presentar l'únic increment de persones actives. Aquest any 2010, **els homes pateixen un decreixement d'actius** (4.741 homes actius menys), **a la vegada que augmenta el nombre d'actives** (38.831 dones actives).

Els **increments d'activitat més elevats es presenten en els grups d'edat que van de 45 a 54 i de 55 a 64 anys**, fet destacable ja que la darrera franja d'edat es considera menys activa.

El grup d'edat més jove, de 16 a 19 anys, té una taxa d'activitat molt baixa, un 23,9%. El que més creix en activitat és el grup entre 45 i 54 anys amb 2,4 punts percentuals d'increment interanual, i se situa en un 85,6%. **El tram de 31 i 44 anys és el que presenta la taxa d'activitat més elevada, un 89,8%.**

Tot i que la taxa d'activitat més elevada durant l'any 2010 la presenten les persones amb més nivell d'estudis, **la població activa que ha augmentat més en nombres absoluts és la que té estudis secundaris de primera etapa i edats compreses entre 45 i 64 anys.**

A partir del quart trimestre de 2010 baixa la taxa d'activitat per a la població nacional i es manté per a la població estrangera; fins en aquell moment havia anat augmentant gradualment.

Ocupació

L'any 2010 torna a presentar un **saldo negatiu quant a població total ocupada entre 16 i 64 anys**, tot i que s'ha desaccelerat el procés de destrucció d'ocupació que es viu des de l'any 2008 amb l'inici de la crisi.

Mentre que **els homes perden ocupats** i acaben el quart trimestre amb un **-1,6%**, **les dones** tanquen l'any amb **un 1,2% d'ocupades més**.

Per grups d'edat, s'observa la **davallada d'ocupació més pronunciada entre els grups de població jove, entre els 16 i els 30 anys**.

Els **nivells d'estudis secundaris de segona etapa i superiors, especialment entre les dones, estan associats a uns índexs d'accés i permanència en l'ocupació més elevats**.

La **població estrangera tanca l'any amb un saldo positiu de 7.574 persones ocupades més** respecte del quart trimestre de 2009, un 1,5% més en termes relatius. **La població autòctona pateix una davallada de 17.297 persones ocupades, un -0,7%**.

Subocupació

La **mitjana catalana de població subocupada és del 6,7% sobre el total de la població ocupada**. Per damunt de la mitjana se situen les **dones (1,3 punts més)** i els **joves de 20 a 30 anys (2,1 punts més i un 8,8% de joves subocupats)**. El col·lectiu de **persones immigrants pateix el doble de subocupació que la mitjana catalana**.

La **reducció del 7,4% de subocupació el 2009 al 6,7% de 2010** sembla mostrar un petit signe de millora de l'estat de salut del nostre mercat de treball.

Anàlisi de l'ocupació sectorial

De les vint-i-cinc branques d'activitat que durant el període 2008-2010 presenten un augment del nombre de persones ocupades, **la branca que presenta una variació absoluta més notable és l'Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria** amb 20.454 persones ocupades més el 2010 en relació amb el 2008.

L'evolució de **l'ocupació masculina per sectors s'ha reduït** a les branques **d'educació** (-6.058 homes), **indústries manufactureres diverses** (-3.396 homes), fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques (-2.840 homes), indústria del cuir i del calçat (-531 homes) i la pesca i l'aqüicultura (-124 homes). Per contra, el **major increment** el presenten en la branca d'**activitats relacionades amb l'ocupació**, amb un augment del 1.078% i 2.984 homes més el 2010 respecte del 2008.

Les **dones ocupades s'han reduït** en les branques **d'agricultura i ramaderia** (-1.247 dones), **activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió** (-1.945 dones), **serveis de tecnologies de la informació** (-2.860 dones), assegurances, reassegurances i fons de pensions (-2.124 dones), activitats de les seues centrals, consultoria de gestió empresarial (-4.486 dones), activitats de creació, artístiques i d'espectacle (-88 dones) i organismes extraterritorials (-685 dones). Han vist **incrementada la seva ocupació** en la branca de **reparació i instal·lació de maquinària i equips**, amb un 530,8% i 2.617 dones més.

L'encreuament de dades entre branques i persones assalariades mostra que els **increments en el nombre de persones ocupades en branques com les activitats de creació, artístiques i d'espectacles, les activitats de les seues centrals, i consultoria de gestió empresarial no es deuen a un nombre de persones assalariades sinó amb altres situacions professionals**, com ara autònoms, empresaris amb assalariats, treballadors independents o membres de cooperatives.

La majoria de sectors que han augmentat la contractació indefinida també han vist créixer la contractació temporal, que pot respondre a processos d'estabilització del sector, o bé simplement a la creació de llocs de treball per producció puntual, és a dir, per la mateixa conjuntura del mercat de treball.

Els sectors que han reduït la temporalitat, com l'educació, n'evidencien la precarietat, ja que la reducció de la temporalitat es deu a la no cobertura de baixes i substitucions que, conseqüentment, es tradueix en una disminució de la qualitat del mateix servei i de l'ocupació dels treballadors i treballadores del sector.

Parcialitat

Durant els anys 2007, 2008 i 2009, hi havia notables diferències entre ambdós sexes pel que fa a la durada de la jornada de treball. La variació interanual de la parcialitat mostra que, mentre que **els homes han reduït un 3,5% la parcialitat, les dones l'han augmentada en un 4,4%** i, per tant, hi ha 12.803 dones més que el 2009.

Menys del 20% del total de contractes a temps parcial corresponen a homes (74.312 homes per 304.840 dones). Si s'obvia el motiu principal de la parcialitat adduït per ambdós sexes (no haver trobat una feina a jornada completa), els **homes** opten per aquesta jornada **per formar-se** i, per tant, invertir en l'ocupabilitat, mentre que les **dones** trien jornades parcials o redueixen la jornada **per poder compatibilitzar feina i tasques familiars.**

S'evidencia que, respecte del 2009, es tendeix a **reduir el nombre de persones que treballen a jornada parcial entre els grups d'edat més jove**, mentre que **a partir dels 31 anys s'incrementen les persones amb aquest tipus de jornada.**

Salarització

Des de 2005 es manté la tendència d'un augment continuat de la salarització, que només es va interrompre en el període 2008 i 2009, amb una forta davallada de persones assalariades en termes interanuals.

L'augment de població assalariada es deu a l'augment de dones assalariades, i no pas d'homes. Les dones han tingut un augment interanual del 3,2%, mentre que els homes s'han reduït en el -2,1%.

La proporció de dones assalariades (90,2%) respecte de la població ocupada total és significativament més elevada que la dels homes (80,8%), tot i que hi ha més homes que dones que treballen com a assalariats a Catalunya.

Contractes registrats

L'any 2010 s'han signat a Catalunya 2.174.425 contractes, 97.345 més que el 2009, o el que és el mateix, **la contractació catalana ha crescut un 4,7%.** **L'augment es produeix per l'increment de la contractació temporal**, ja que la contractació indefinida s'ha reduït entre aquests dos anys analitzats. **La contractació registrada**

temporal masculina ha augmentat en un 7,8% i la femenina en un 5,6% respecte del 2009.

Tant homes com dones han reduït el nombre de contractes indefinits, però són les dones les que n'han patit una reducció amb més força.

La major proporció de contractes temporals registrats a Catalunya a finals de 2010 són de tipus eventual per circumstàncies de la producció. Concretament, aquesta modalitat concentra un 43,2% de tota la contractació temporal i 826.892 contractes registrats.

Hi ha una **forta caiguda de la contractació de formació** (-47,8% i 2.722 contractes menys que el 2009) i **l'augment, destacable en termes relatius i no absoluts, de la contractació d'inserció** (125,8% i 78 contractes més que el 2009). Hi ha moltes més dones que homes amb contractació temporal d'interinitat, tot i que s'ha anat reduint el nombre de dones en aquesta modalitat i han augmentat els homes, en canvi, hi ha molts més homes que dones amb contractació temporal per obra i servei.

Al **sector de serveis** es concentra el 83,3% de tota la contractació registrada, i un 79,6% del total de contractes són indefinits i un 83,8% del total de la contractació és temporal.

La **indústria** és el sector que aglutina, en segon lloc, més contractació indefinida registrada (10,7%).

La **construcció** ocupa el segon lloc quant a contractes temporals registrats (7,9%).

L'**agricultura** és el sector on es **registren menys contractes**, tant de caràcter indefinit com temporal.

La contractació indefinida es redueix en els quatre sectors d'activitat, mentre que la contractació temporal creix en tots, excepte en la construcció, el sector més afectat per la destrucció d'ocupació a Catalunya des de l'inici de la crisi.

El **17% de tota la contractació registrada** a Catalunya, a finals de 2010, ha estat formalitzada per **empreses de treball temporal (ETT)**. A 31 de desembre de 2010 s'han signat 370.484 contractes a través d'aquestes empreses. D'aquests contractes, només 36 són indefinits i 370.448 són temporals.

Temporalitat

L'augment de la temporalitat total a Catalunya s'ha produït per l'increment de gairebé totes les modalitats contractuals de caràcter temporal, excepte l'estacional, l'obra o servei determinat i el contracte per cobrir un període de prova.

La contractació temporal estacional o de temporada és la que s'ha reduït més, tant per a homes com per a dones.

Del total de persones assalariades temporals, les dones en representen el 56,2% i els homes, el 43,8%.

La distància entre la temporalitat d'homes i dones es va retallar a l'inici de la crisi econòmica. Després de tres anys, **la diferència entre la temporalitat d'ambdós sexes es torna a fer evident i castiga més les dones, que queden relegades a un tipus de contracte amb poques expectatives laborals i amb una escassa estabilitat.**

La temporalitat és un fenomen directament lligat a l'edat i són els més joves qui la pateixen de manera majoritària i desmesurada, amb les conseqüents limitacions en drets laborals i expectatives de futur.

Malgrat la reducció de la taxa de temporalitat respecte del 2009, **la població estrangera continua tenint més inestabilitat laboral que la població espanyola. La reducció de la seva temporalitat respon més a una destrucció d'ocupació dels sectors on majoritàriament treballen**, com la construcció i les activitats lligades a aquest sector, que no pas per l'estabilitat de les condicions laborals.

Atur

Malgrat la magnitud que ha assolit l'atur el 2010, amb una taxa d'atur del 18,1% en el quart trimestre de 2010 i 686.773 persones sense feina a Catalunya, **l'augment del nombre de persones aturades**, el 6,8% en termes interanuals, **ha estat molt inferior a la del darrer trimestre de 2009**, que va ser del 41,1%, la qual cosa apunta a una **tendència vers la moderació de creixement de l'atur.**

La distribució entre sexes del creixement de la desocupació l'any 2010 mostra una **incidència superior entre els homes que entre les dones, malgrat que el**

nombre de dones a l'atur ha augmentat en termes interanuals, concretament en un 8,3%, enfront del 5,8% dels homes.

Durant el 2010 podem observar que **la població aturada ha augmentat en tots els grups d'edat excepte en la franja de 31 a 44 anys**, que redueix en 10.263 persones la seva presència a l'atur.

L'anàlisi de la població aturada del quart trimestre de 2010, en relació amb el nivell formatiu, mostra un **creixement generalitzat d'atur per a tots els nivells d'estudis, a excepció del grup sense estudis o amb estudis primaris**, que presenta una disminució de 1.562 persones aturades respecte del mateix període de 2009. Tot i això, el **grup de població amb un nivell d'estudis inferior és el que presenta la taxa d'atur més elevada**, un 27,0%.

Ambdós sexes augmenten progressivament la taxa d'atur a mesura que disminueix el nivell d'estudis, més en el cas de la taxa d'atur dels homes que en la taxa d'atur femenina, excepte en el nivell d'estudis superiors.

Les persones de nacionalitat estrangera mantenen el 2010 la mateixa taxa d'atur (el 30,5%) que el quart trimestre de 2009. Per contra, la taxa d'atur de la població autòctona s'incrementa en 1,2 punts percentuals, que se situar en el 15,2%.

Entre les activitats que concentren el major nombre de persones aturades, destaquen especialment les activitats del sector de serveis, amb un 36% del total de persones aturades. Continua destacant encara el sector de la construcció: la construcció d'immobles, amb un pes del 8,5% sobre el total de persones aturades, i les activitats de la construcció especialitzades, amb un 6,6%. **El sector de serveis i la construcció d'immobles representen el 15,1% del total de la població aturada en el quart trimestre de 2010.**

Tots els grups professionals presenten reduccions en el nombre d'aturats, excepte el grup de treballadors i treballadores dels serveis de restauració, personals i comerç, que augmenten en 2.597 persones aturades i un 3,7%.

Els grups amb més qualificació, directius d'administració i empresa, tècnics i tècniques i professionals científics i intel·lectuals són els que concentren menys nombre de persones aturades, el 6% del total de persones que busquen feina des de fa menys d'un any.

El 13% del total de persones aturades, unes 62.213 persones, **no han treballat prèviament.**

El 54% de la població aturada fa més d'un any que busca feina, i la resta són noves persones aturades.

En relació amb el 2009, la tendència dels homes és força similar a la de les dones, ja que han reduït el temps d'estada curta a l'atur i han augmentat la proporció d'aturats que fa més d'un any que es troben desocupats. **El cas dels homes que fa més de 2 anys que estan a l'atur pateix un increment del 232,1%.**

El col·lectiu de persones de més de 55 anys és el més afectat per l'atur de llarga durada i és el clar reflex de les dificultats que pateixen les persones d'aquestes edats per retornar al mercat de treball. Per això, es constata que **l'edat influeix negativament en el temps d'estada a l'atur.**

D'una tendència en què l'atur de llarga durada afectava, en major mesura, la població autòctona s'ha passat a **l'equiparació del percentatge de persones aturades de llarga durada entre autòctons i estrangers.**

Protecció per atur

S'ha reduït el nombre de persones beneficiàries d'algun tipus de prestació, mentre que la tendència de l'atur ha estat a l'alça.

La proporció de persones beneficiàries de **prestacions contributives i assistencials per atur ha passat de ser del 61,6% i 38,4% respectivament, a principis d'any a equiparar-se a finals d'any**, fet que constata la **finalització de moltes prestacions contributives per atur.**

La població aturada sense cobertura econòmica, és a dir, desprotegida, ha augmentat en un 32,1% el 2010.

Del 8,4% del total de llars catalanes amb una persona desocupada o més el 2007, s'ha passat al **20% del total de les llars catalanes, que representa un total de 556.600 llars a Catalunya.**

El 2010 hi ha 17.000 habitatges més sense perceptors d'ingressos, el 28,4% més que el 2007.

Treball autònom

La **figura de persona treballadora per compte propi el 2010** és majoritàriament **masculina** (67,4%), entre **40 i 54 anys** (43,5%), de **nacionalitat espanyola** (92,3%), del **sector de serveis** (73,7%), **sense assalariats** (81,9%), **sense pluriactivitat** (95,1%), amb **més de 5 anys en el negoci** (60,7%) i que **cotitza per la base mínima** de cotització (80,5%).

És un col·lectiu que està **afectat de ple per la situació sostinguda de crisi econòmica i de destrucció d'ocupació que s'evidencia per l'augment de l'atur**, que afecta per igual a homes i a dones i a tots els grups d'edat, malgrat que els d'edat més madura ja que hi mostren més resistència.

L'any 2009 la població estrangera va patir en major mesura la disminució de persones, amb 2.756 persones menys (-10,3%). **L'any 2010 presenta un augment de 957 persones autònomes i un 4% més, malgrat la crisi.**

Hi ha **una pèrdua de persones autònomes en tots els sectors d'activitat. El sector de la construcció és el que resulta més afectat**, ja que, tant el 2009 com el 2010, mostra la variació negativa més accentuada amb una pèrdua del 15% i 8.180 persones treballadores menys per compte propi el 2009, i un 9% menys i 4.197 persones menys el 2010. Els **serveis és el sector que millor ha resistit la recessió**, tant el 2009 com el 2010, amb unes reduccions de 2,8% i 0,5%.

El 2009 va disminuir en un 5,9% el nombre de persones autònomes amb personal assalariat o sense, mentre que **el 2010 es redueix en menor intensitat el nombre de persones autònomes entre qui no té personal a càrrec, un -2,5%, que entre qui el té (-1,6%).**

Ocupació de persones amb discapacitat

Les persones amb discapacitat són molt inactives, s'ocupen menys i pateixen més atur que la resta de la població. Les dones amb discapacitat pateixen discriminació d'una manera molt més accentuada que els homes, ja que, de les poques persones amb discapacitat actives que trobem al mercat de treball, hi ha molts més homes que dones.

La taxa d'activitat de la població amb discapacitat és només del 38%, mentre que la de la població en general està a l'entorn del 80%.

La taxa d'inactivitat de les dones amb discapacitat és del 66,2%.

La taxa d'inactivitat de les persones amb discapacitat varia molt en funció del tipus de discapacitat que es té. La taxa d'inactivitat és **molt accentuada (83,7%) en les persones que tenen alguna discapacitat relacionada amb l'aprenentatge** i també en les que tenen dificultats de comunicació (83,0%). La taxa d'inactivitat **més baixa** la trobem en els casos de **discapacitat auditiva** (45,8%).

Del total de la població amb discapacitat inactiva a Catalunya, **el 62,6% percep una prestació contributiva o no contributiva**, el 12,9% està incapacitada per treballar i es desconeix la situació d'un 24,5% del total.

L'atur afecta més les **dones amb discapacitat (19,6%) que els homes amb discapacitat (14,2%), i també les persones amb dificultats de mobilitat**, que presenten una taxa d'atur del 20,6%.

Anàlisi territorial

Barcelona i Girona superen la taxa d'activitat global catalana (78%) amb un 78,1% i un 80,1%, respectivament. **Lleida (75,5%) i Tarragona (76,7%) queden força per sota**. La província de **Lleida és l'única que experimenta una disminució** de la taxa d'activitat amb 5.570 homes menys i 3.919 dones menys.

Barcelona i Girona augmenten moderadament la seva taxa d'ocupació, amb 0,1 i un 1,7 punts percentuals, respectivament, i **Lleida i Tarragona disminueixen** la taxa el mateix període amb -3,8 i -0,4 punts percentuals menys, respectivament.

Per sexes, el **major creixement de la taxa d'ocupació femenina** es concentra a **Lleida**, amb un 56%, 7,1 punts percentuals més respecte del 2009.

En el quart trimestre de 2010 la població assalariada augmenta a totes les províncies, excepte a Lleida amb 5.080 persones assalariades menys. En canvi, de les 11.702 persones assalariades més a tot el territori català, el 73,7% correspon a la província de Girona (8.620 persones assalariades més).

Pel que fa a la taxa de salarització, totes les províncies presenten resultats creixents, menys Girona que decreix en 0,4 punts percentuals, respecte del quart trimestre de 2009. Per contra, Lleida experimenta un creixement de 2,9 punts

percentuals. Barcelona i Tarragona augmenten en 0,6 i 0,3 punts percentuals, respectivament.

A tot Catalunya creix la temporalitat, amb un increment més elevat a Girona (2,3 punts percentuals), seguida de Barcelona (1,6) i Lleida (1,2).

En el quart trimestre de 2010 gairebé tres quartes parts de la població aturada són a la província de Barcelona. Un mica més del 20% estan concentrades entre Girona i Tarragona, i la proporció més baixa de persones aturades se situa a Lleida (4,3%).

La franja de durada de l'atur entre 6 mesos i 1 any és la que concentra una proporció menor de persones en totes les províncies, entre el 17% i el 21%.

Segons la incidència de l'atur a escala comarcal, la **taxa absoluta d'atur més alta la trobem a la comarca del Baix Penedès, amb un 14,6%, seguida de l'Anoia, amb un 13,9%, el Vallès Occidental (12,3%) i el Bages (12,2%).** Cal dir que aquestes **quatre comarques** han estat, en els darrers anys, **sustentades pel sector de la construcció**, concretament en el de l'edificació residencial, tot i que també disposaven d'un **sector industrial** important, que no ha suportat la crisi. Entre aquests dos sectors s'han perdut molts llocs de treball i per això ocupen els primers llocs en el rànquing d'incidència de l'atur a escala comarcal.

La taxa absoluta d'atur més baixa la presenta la comarca de l'Alta Ribagorça, amb un 4,8% i 6,3 punts percentuals per sota de la mitjana catalana. La segueixen les comarques de la **Vall d'Aran** amb una taxa del 5,2%, el **Pla de l'Estany** i la **Terra Alta** ambdues amb una taxa absoluta del 6,0%. En aquest cas, ens trobem davant de comarques en què **el sector d'activitat principal són els serveis, concretament, el sector turístic.**

Sinistralitat laboral

El 2010 **es va produir un descens dels accidents de treball.** Els 64 morts per accident de treball representen una disminució del 40,2% respecte de 2009; els AT greus i molt greus han disminuït el 4,6%, i els lleus, el 7,3%.

Diverses dades alerten que **l'evolució aparentment positiva de l'accidentalitat respon més per l'evolució de l'ocupació, és a dir, per la disminució del nombre de persones ocupades** que dels factors preventius. La situació econòmica ha provocat

que les empreses hagin deixat de desenvolupar polítiques preventives eficaces i les condicions laborals no han millorat, com mostra l'augment de la temporalitat.

L'evolució de l'accidentalitat i de l'ocupació, des de 2005 fins al 2010, permet observar que, a partir de 2007, i encara més **a partir de 2008, l'evolució de l'accidentalitat va en paral·lel amb l'evolució de l'ocupació** i té més incidència entre els treballadors i treballadores eventuais que entre els indefinits.

L'accident *in itinere* està augmentant en nombre total, que es focalitza en els lleus, ja que els greus i els mortals han experimentat una baixada, en part per les mesures preses durant els últims anys en relació amb la seguretat vial.

Mobilitat ocupacional

La mobilitat ocupacional **pot provocar discriminació en l'accés al mercat de treball** de determinats col·lectius que no tenen accés a carnets de conduir ni a vehicle propi, com joves, dones o persones immigrants.

També **augmenta el risc d'accidents de trànsit *in itinere***.

Conclusions

L'any 2010, tal com succeïa des de 2008, i malgrat l'inici d'un alentiment en el creixement de l'atur, l'evolució del nostre mercat de treball es caracteritza per la caiguda de l'ocupació, especialment la de caràcter indefinit.

Si bé hem patit, des de 2007, un procés de desacceleració econòmica que, al llarg dels anys 2008 i 2009, s'ha traduït en una forta destrucció de llocs de treball i un augment molt pronunciat de l'atur, el 2010, la pèrdua d'ocupació, sense cessar, és més lleu. Continuem, però, tenint un mercat de treball caracteritzat per una ocupació de baixa qualificació, desregularitzada i precària.

L'any 2010 no es percep cap signe positiu de recuperació econòmica, ja que continuem patint unes taxes d'atur molt elevades, una ocupació molt reduïda i una activitat que ha augmentat lleugerament com a resposta a la situació conjuntural de crisi econòmica.

L'evolució de les branques d'activitat analitzades evidencia que la salut del nostre mercat de treball és delicada des de ja fa tres anys, en gran manera per la tendència negativa de l'ocupació als sectors industrials i de la construcció, motors econòmics tradicionals a Catalunya. Els nostres sectors d'activitat no demostren capacitat per absorbir els excedents de mà d'obra. Són molt pocs els sectors que han rebut l'impacte de la crisi de manera suau o que, fins i tot, han aconseguit resistir i incrementar en termes d'ocupació.

L'escassa contractació registrada entre 2008 i 2010 ha estat, en gran manera, de caràcter temporal. Una part s'ha concentrat en sectors on la temporalitat va lligada a la seva naturalesa, per la necessitat de realitzar substitucions per cobrir baixes laborals. Una altra part s'ha produït per donar resposta a la necessitat de contractacions per a moments puntuals de producció. Per tant, no s'evidencia l'estabilitat de l'ocupació ni la millora de la seva qualitat.

Un cas concret, el del sector d'activitats de serveis socials amb allotjament i sense, posa de manifest que, tot i el desplegament de la Llei d'autonomia i atenció a la dependència, en vigor des de l'1 de gener de 2007, l'ocupació que s'ha generat, entre 2008 i 2010, ha estat escassa i precària, i no ha aconseguit l'objectiu de fer aflorar l'activitat submergida i de creació d'ocupació femenina.

Aquest any 2010, continuant amb la tendència iniciada el 2008, es destrueix ocupació estable, ja que només s'ha mantingut o ha incrementat la contractació temporal.

Les dades sobre el mercat de treball evidencien que el Reial decret 10/2010, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral, que va entrar en vigor el 18 de juny, no està contribuint a la recuperació de l'ocupació, a la seva estabilitat ni a la millora de les condicions de treball.

La convicció sobre la inutilitat de les mesures que conté la reforma laboral i els seus efectes nocius sobre els drets dels treballadors i treballadores així com el manteniment d'un mercat de treball marcat per la precarització de les condicions laborals va dur al moviment sindical a convocar una vaga general el 29 de setembre de 2010, com a part d'un procés de mobilitzacions que continua amb la presentació d'una iniciativa legislativa popular per a la retirada dels aspectes més lesius del Reial decret 10/2010.

La reducció de la contractació indefinida, l'augment de la temporalitat, una durada inferior dels contractes de treball i el major volum de contractes a través d'ETT també són efectes produïts per una reforma que, lluny d'endurir la causalitat exigible per justificar la contractació temporal, perpetua la inestabilitat i la precarietat laboral.

Coincidim amb la necessitat d'un nou model productiu, basat en l'estabilitat i la qualitat dels llocs de treball, la productivitat, la producció que aporti valor afegit i la competitivitat empresarial. Per assolir-ho, cal considerar quines activitats productives tenen futur, quines cal repensar i reorientar perquè avancin, quines ofereixen ocupacions de qualitat i estables... L'economia no es recuperarà si perpetuem un sistema productiu basat en l'ocupació precària, en sectors d'activitat d'escàs valor afegit i en una competitivitat basada en la reducció de costos, sobretot laborals.

Si el nostre mercat de treball continua basant-se en una política de poca inversió en recursos, formació, qualificació, etc., en definitiva, de baixos costos i d'alts beneficis, i no s'estimula l'activitat econòmica amb inversió pública i es facilita l'accés al crèdit financer, tornarem a caure en els mateixos paranys, encara més afeblits, i serem més vulnerables a crisis futures.

L'evolució de la sinistralitat laboral va lligada a l'evolució de l'ocupació. D'aquesta manera, l'any 2010, la sinistralitat s'ha reduït de manera exponencial en sectors com la construcció, que ha presentat grans pèrdues de llocs de treball. La major o menor sinistralitat laboral s'explica per la quantitat d'ocupació i no malauradament per la millora en les condicions de treball. A més, els índexs d'incidència dels accidents de treball són

més elevats entre les persones treballadores amb contracte temporal que no pas entre els indefinits, fet que posa en relleu que les condicions d'inestabilitat laboral estan estretament lligades a més sinistralitat.

Per altra banda, el subregistre de Malalties professionals, és a dir, la seva manca de registre no permet la seva visualització ni prevenció i obeeix a una estratègia empresarial i de les Mútues d'Accidents i Malalties Professionals. D'aquesta manera, l'exposició i el risc d'emmalaltir per causa del treball no només depèn del sector o activitat, sinó en les condicions com es realitza, per tant influeixen factors com el sexe, l'edat, el tipus de contracte de treball, entre altres.

El nou marc regulador de les condicions de treball estableix que la reforma laboral pot fer créixer l'accidentalitat, ja que suposa més inseguretat davant de les modificacions substancials de les condicions de treball, els canvis d'horari, la distribució dels temps de treball, l'abaratiment de l'acomiadament, més exposició a riscos psicosocials i la mobilitat funcional.

Part de l'accidentalitat està lligada a l'actual model de mobilitat, que obliga una gran part de treballadors i treballadores a utilitzar el vehicle privat per desplaçar-se des del domicili a la feina i porta associats una sèrie d'impactes econòmics, socials i mediambientals de gran abast: accidentalitat, *in itinere*, congestió, contaminació, ineficiència i dependència energètica, absentisme laboral, exclusió social o pèrdua de competitivitat, entre d'altres.

És alarmant que cada vegada hi hagi més persones sense feina que no reben cap tipus de prestació econòmica. L'increment de l'atur de llarga durada està deixant moltes famílies sense cap tipus d'ajuda ni sortida de la situació asfixiant que estan patint. Cada dia són més les llars que tenen, com a mínim, un dels seus membres a l'atur i més habitatges on cap dels integrants perceben cap tipus d'ingrés.

La situació de desprotecció a Catalunya fa imprescindible l'establiment de la renda garantida de ciutadania que assegurí a les persones més desfavorides els recursos econòmics mínims de subsistència.

Les dones pateixen més la situació de crisi a Catalunya. Tot i que, des de 2008, l'atur masculí supera el femení, la situació de les dones en el mercat de treball català durant el 2010 continua sent precària, ja que segueix havent-hi una forta incidència de l'atur entre els homes, conseqüència de l'empitjorament de sectors d'activitat masculinitzats i no pas de la millora de la situació laboral de les dones. Aquestes continuen presentant unes taxes d'atur molt elevades, estades més prolongades en situació d'atur, més parcialitat, contractes més precaris i inestables, com per exemple el d'interinitat, més subocupació i

unes taxes d'ocupació més baixes. A més, és preocupant el fet que un nivell d'estudis superiors no suposi una incidència menor de l'atur entre les dones, com fins ara.

Aquesta desigualtat evident de les **dones** en el nostre mercat de treball pot perjudicar-les en el futur, ja que la manca de cotitzacions suficients i la cotització a temps parcial, unides a estades prolongades sense ocupació, dificulta l'accés a les prestacions contributives per atur. Malgrat que el termini sigui més llarg (tenint en compte també que moltes tenen carreres professionals curtes o intermitents), tampoc tenen garantides les pensions de jubilació o d'incapacitat permanent futures.

Un altre grup amb una situació del mercat de treball preocupant són les persones **joves**. Aquestes, lluny de millorar, continuen, aquest 2010, patint l'impacte de la crisi econòmica, que es tradueix en unes taxes d'atur molt elevades. És, per això, el grup de població menys actiu, menys ocupat, amb més subocupació i més temporalitat, cosa que, sumada a una inestabilitat contractual manifesta, fa que sigui el segment de població amb la situació més precària al mercat de treball. Això genera més desprotecció social davant l'atur i unes expectatives laborals i personals futures del tot incertes.

Respecte de la situació de les persones **estrangeres**, aquest 2010 és encara pitjor que el 2009, ja que continuen sent un col·lectiu relegat a feines temporals, parcials i de menys qualificació, amb una incidència de l'atur més elevada i cada cop de més durada, respecte de les persones de nacionalitat espanyola. També es caracteritzen per ser més actius, menys ocupats i més subocupats. La població estrangera es troba, majoritàriament, concentrada en sectors en declivi, com la construcció i activitats lligades a aquest sector, cosa que provoca un empitjorament generalitzat de la seva situació laboral.

L'any 2010 ens ha permès corroborar, igual que l'any 2009, que el col·lectiu de persones **majors de 54 anys** és un dels grups més vulnerables al mercat de treball català. Amb la taxa d'ocupació més baixa després de la de les persones més joves, però amb increments de població activa més elevats i amb una incidència de desocupació menor que la resta de grups d'edat, són el segment de població que més temps roman en situació d'atur. L'edat continua sent una característica que afecta negativament a l'hora d'entrar i de mantenir-se en el mercat de treball, fet que evidencia la baixa ocupabilitat d'aquest grup de població. A més, les llargues estades a l'atur en edats avançades pot comportar, en un futur, no poder gaudir d'unes pensions dignes.

La situació de les **persones treballadores amb discapacitat** fa palès que tenim un mercat de treball poc inclusiu. Pateixen una desigualtat que es tradueix en una forta exclusió del mercat ordinari i una clara segregació ocupacional de les que aconseguen

accedir-hi i mantenir-s'hi. Se'ls coarta la realització professional tot i poder respondre al perfil requerit per a determinats llocs de treball. Per tant, és un col·lectiu més, com les persones joves o les persones immigrades, entre d'altres, que no gaudeixen d'un ple dret al treball.

Per tant, cal apostar per una inserció cap al mercat no protegit, ja que només així es pot assolir la ciutadania de ple dret, amb els avantatges socials, econòmics i personals que això comporta.

L'any 2010, el col·lectiu de **persones autònomes** ha estat especialment castigat per la situació de crisi econòmica i la reducció d'activitat s'ha donat també en els treballadors i treballadores per compte propi. Tot i haver-se produït l'entrada de nous efectius autònoms, com a alternativa a la manca d'ocupació de moltes persones, cal que se'n recuperi la presència en el mercat de treball català, ja que és un col·lectiu que pot contribuir significativament a la reactivació econòmica del país i al canvi de model productiu necessari.

Per tot això, corroborem, un any més, la inestabilitat i la precarietat laboral al mercat de treball català, i podem afirmar que la recuperació econòmica i, sobretot, d'ocupació, n'està encara lluny, d'acord amb el que les taxes d'activitat, ocupació i atur, i l'evolució de la contractació ens indiquen.

